

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-04-2

Beslutsdatum

30.08.2005

Postningsdag

31.08.2005

Sökanden

Gottby bevattningsbolag
c/o Tor-Erik Johansson
22130 Gottby

Robert Ekström (även delägare i bevattningsbolaget)
22130 Gottby

Ärende

Gottby bevattningsbolag samt Robert Ekström ansöker gemensamt om miljötillstånd enligt 11 § LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan miljöskyddslagen, samt enligt 6 kap. 16 § punkterna b), c) och d) i Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Ansökan avser tillstånd till uttag av bevattningsvatten ur sjöarna Katthavet samt Kungsöfjärden i Gottby och Kungsö byar i Jomala kommun.

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 20.01.2004.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar med stöd av 24 § miljöskyddslagen Gottby bevattningsbolag tillstånd till uttag av totalt 26500 m³ vatten ur Katthavet och Kungsöfjärden i Gottby och Kungsö byar i Jomala kommun. Tillstånd ges också för fortsatt reglering med nivåhöjning om +0,20 m av vattennivån i ovannämnda sjöar genom dammanläggning vid utloppströskel. Tillstånd beviljas i enlighet med ansökan.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningar enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare.

Tillståndet kan omprövas av Ålands miljöprövningsnämnd om vattenmängden inte räcker till för alla som kan ges rätt att ta vatten ur Katthavet eller Kungsöfjärden.

Tillståndsinnehavaren skall inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2015. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2 mom. miljöskyddslagen.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Den information som enligt 5 § LF (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar skall ingå i en miljöberättelse, som enligt 2 § samma förordning skall utföras till underlag för beslut, finns i beslutstexten.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen och 6 kap 23 § vattenlagen:

1. Tillstånd ges till ett totalt årligt uttag av 26500 m³ bevattningsvatten. I vattenuttaget ingår även uttag med traktorpump på annan plats än vid bevattningsbolagets pumpanläggning.
2. Vattenuttag får endast ske så länge vattennivån i tälten inte underskrider nivån + 0,30 m N₆₀, vilket konverterat till lokalt höjdsystem motsvarar + 0,55 på pegeln vid pumphuset.
3. Sjöarnas vattennivå skall fortsättningsvis regleras med + 0,20 m genom befintlig dammanläggning vid utloppet i Strömsdiket så att vårfloden magasineras inför kommande bevattningssäsong.
4. Möjlighet till fiskvandring skall främjas under år med sådana vattennivåer att fisk kan vandra in i Strömsdiket och upp till fördämningen. Dammens fisketrappslucka skall öppnas så att fisken tillåts vandra in till Kungsöfjärden, förutsatt att vattennivån är tillräcklig för att tillåta avtappning utan att riskera magasineringen inför bevattningssäsongen.
5. Vattenståndet i tälten skall mätas och antecknas varannan vecka under perioden maj till september. Under bevattningsperioden skall vattenståndet mätas och antecknas en gång per vecka.
6. Samtliga vattenuttag skall mätas med vattenmätare. Vattenmätare skall installeras på ett av tillsynsmyndigheten godkänt sätt och nyinstallerade vattenmätare skall anmälas till tillsynsmyndigheten för besiktning en månad innan bevattning inleds.
7. Tillståndsinnehavaren skall övervaka uttagna vattenmängder och vattenståndet i sjöarna, sköta damm och andra anläggningar samt tillse möjligheter till fiskvandring enligt villkor fyra ovan. Tillståndsinnehavaren skall tillse att tillsynsmyndigheten har aktuella kontaktuppgifter till den som sköter ovanstående uppgifter.
8. En sammanställning enligt tillsynsmyndighetens direktiv för mätning och redovisning av vattenstånd och vattenuttag skall inkomma till tillsynsmyndigheten årligen senast den 30 oktober.
9. Avslutande av verksamhet skall meddelas tillsynsmyndigheten.

Beslutsmotivering

Katthavet och Kungsöfjärden har alltid haft låga vattennivåer under torra somrar, även då vattenuttag inte gjordes. Sjöarnas vattennivå har dock höjts genom anläggande av en fördämning och samtidigt etablerades kontakt mellan sjöarna genom grävande av en kanal. Fördämningen på 0,2 m ger upphov till en volymökning om ca 35500 m³, vilket är 9000 m³ mer än det ansökta uttaget. Fördämningen har en dammlucka med en mindre fisketrappslucka för att möjliggöra fiskvandring in till sjöarna, vilket kan ske sådana år då havsnivån tillåter uppvandring av fisk i Strömsdiket.

Gottby bevattningsbolag har sedan 05.05.1989 genom anmälan haft rätt till uttag av 25000 m³ ytvatten för bevattningsändamål. 1999 och 2003 har sökanden på särskild begäran givits rätt till tilläggsuttag om 5000 respektive 7000 m³ på grund av extrem torka. År 2003 uppmättes vid slutet av bevattningsperioden en vattennivå på + 0,58 m enligt lokalt höjdsystem, vilket motsvarar + 0,33 m enligt höjdsystem N₆₀. År 2003 var ett torrår och det i kombination med det extra vattenuttaget borde i det närmaste ha torrlagt sjön totalt, vilket inte inträffade. På grund av att stora delar av avrinningsområdet består av berg fylls sjöarna på relativt snabbt vid nederbörd.

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, beaktat inkomna utlåtanden och yttranden samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden har också beaktat naturvårdslagen och finner att tillståndshavarens verksamhet inte leder till långsiktig minskning av naturresurserna eller den biologiska mångfalden. I yttrande har bland annat påpekats att andra vattenägare tidigare inte har tillfrågats eller givit tillstånd till vattentäkt. Verksamheten utgör ett vattenföretag. Rätten att utföra vattenföretag förutsätter enligt 2 kap. 2 § vattenlagen rätt eller rådighet över vattnet. De aktuella vattnen delas mellan samfälligheterna i Gottby och Kungsö byar. Enligt 2 kap. 4 § vattenlagen råder delägare i samfällt vattenområde över området på samma sätt som ägare, med beaktande av att han vid nyttjande av området och därpå befintligt vatten inte får vidta åtgärder som vållar men eller störning för andra delägare eller utgör hinder för dem att på motsvarande sätt tillgodogöra sig vattnet. Sökanden uppfyller därmed genom medlemmarnas delägarskap i det samfällda vattenområdet kravet i 2 kap. 2 § vattenlagen.

I syfte att säkerställa att företaget genomförs så att ändamålet nås med minsta skada och olägenhet för miljön samt med minsta intrång på allmänna och enskilda intressen har fastställts villkor. Dels har de totala årliga vattenuttagen begränsats till en mängd som vattenområdet med beaktande av tillrinning och nivåreglering kan tåla. Dels har en lägsta nivå för när vattenuttag skall vara tillåtet fastställts. Miniminivån är fastställd med beaktande av de faktiska tillrinningsförhållandena. Miljöprövningsnämnden har bedömt att större uttag än det ansökta inte är möjligt utan ytterligare reglering. Därtill åläggs tillståndsinnehavaren villkor om att främja fiskarnas vandring så att företagets negativa verkan på fiskbeståndet skall bli så liten som möjligt.

Vattenområdet där företaget utförs utgör inget vattenskyddsområde enligt 5 kap. 3 § i vattenlagen. Området är inte heller föremål för några sådana kvalitetsnormer som avses i 5 kap. 4 § samma lag. Företaget innebär ingen ny eller ändrad markanvändning. Miljöprövningsnämnden konstaterar därför att företaget inte försvårar uppfyllandet av de särskilda kvalitetsnormerna i 5 kap. 9 § eller andra krav för vattenkvalitet som avses i 5 kapitlet vattenlagen. Företaget har inte bedömts ha några effekter på vattenmiljön av betydelse.

Miljöprövningsnämnden finner att förutsättningar för tillstånd enligt 6 kap. 4 § vattenlagen är fyllda, med beaktande av givna villkor. Likaså finner nämnden att förutsättningar finns för beviljande av tillstånd enligt 22 - 23 §§ miljöskyddslagen, förutsatt att beslutsvillkoren givna med stöd av 25§ i samma lag uppfylls.

Miljöprövningsnämnden beviljar därmed Gottby bevattningsbolag miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten ur sjöarna Katthavet och Kungsöfjärden. Robert Ekström är redan delägare i bevattningsbolaget varmed tillstånd för det hela sökta uttaget ges till bevattningsbolaget. Tillståndet omfattar bolagets totala uttag. Det vill säga både det uttag som görs av samfälligheten gemensamt och det uttag som görs av Robert Ekström enskilt på annan plats än bolagets huvudsakliga uttagsplats.

Verksamheten strider inte mot några planer och för området finns inte uppfört några kvalitetsnormer eller andra krav för vattenkvalitet. Miljöprövningsnämnden konstaterar vidare att verksamheten inte leder till väsentlig olägenhet, inte är menligt för fiske, samfärdsel och rekreation eller omöjliggör framtida vattenföretag i området.

Verksamheten kommer även i övrigt att utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för allmänna och enskilda intressen.

Grunderna för villkor utöver 25 – 26 §§ miljöskyddslagen (30/2001) är följande:

Villkor	1	vattenlagen (61/1996) 4 kap. 1 §
	2	vattenlagen (61/1996) 4 kap. 1 §
	3	vattenlagen (61/1996) 4 kap. 1 och 4 §§
	4	vattenlagen (61/1996) 4 kap. 4 §
	9	miljöskyddslagen (30/2001) 52§

Tillämpade lagrum

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd 1, 2, 4-7 §§, 11 §, 22-26 och 28 §§

Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 4 kap. 1-4 §§, 5 kap. 1 § 1 mom., 6 kap. 1, 4, 5 §§, och 23 §, 7 kap. 4, 6 och 8 §§

Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 2 kap. 2 och 5 §

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift enligt avgiftsstadga. Avgiften faktureras separat:

Ytvattentäkt, 20 000 – 200 000 m³ € 452,00

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Mikael Stjärnfelt
Föredragande

ÄRENDEHANTERING

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 24.05.2005 – 14.06.2005 på anslagstavlor vid kommunkansliet i Jomala kommun samt vid Ålands landskapsregerings registratorskontor. I kungörelsen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Ett yttrande har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande enligt nedan:

- Ålands landskapsregering
- Jomala kommun

Förklaring

Sökanden har beretts tillfälle att inkomma med förklaring till inkomna yttranden.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Jomala kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ovannämnda kommuns kommunkansli samt vid Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Arkiverade dokument

Följande dokument arkiveras på miljöprövningsnämndens kansli:

1. Sökandens ansökan
2. Yttranden och utlåtanden
3. Övriga ärendehandlingar

BESVÄRSANVISNING

Besvär över lagligheten av Ålands miljöprövningsnämnds beslut kan anföras av sakägare hos Ålands förvaltningsdomstol senast trettio dagar räknat från den dag då beslutet delgavs ändringssökanden.

En sakägare anses ha blivit delgiven beslutet sju dagar efter den dag som anges som postningsdag i beslutet om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Av besvärsskriften skall framgå:

- ändringssökandens namn, hemkommun, postadress och telefonnummer
- vilket beslut besväret gäller, på vilken punkt i beslutet som ändring söks, vilka ändringar som borde göras och på vilken grund besväret anföras.

Om det är en laglig representant för ändringssökanden eller ett ombud som för ändringssökandens talan, eller om besvärsskriften har satts upp av någon annan, skall också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden eller av dennes lagliga representant eller ombud. Ombudet skall bifoga en fullmakt till besvärsskriften.

Till besvärsskriften skall beslutet i original eller en kopia av beslutet bifogas. Dessutom skall de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden bifogas, om dessa inte redan tidigare har lämnats till Ålands miljöprövningsnämnd.

Besvärsskriften skall lämnas till:

Ålands förvaltningsdomstol
Torggatan 16, PB 31
22 101 Mariehamn

telefon (018) 6350